

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/922/2015
Identifikačné číslo spisu:	1111244628
Dátum vydania rozhodnutia:	10.12.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1111244628.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu L., bytom S., zastúpeného advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Radlinského č. 2, IČO: 35 955 341, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Národná banka Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša č. 1, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25 C 194/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 21. januára 2015 sp. zn. 4 Co 70/2014, 4 Co 80/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Žalobca sa v konaní domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu sumu 1.105,79 eur s príslušenstvom ako náhradu škody, ktorá mu vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“) pri výkone bankového dohľadu nad Podielovým družstvom slovenské investície (ďalej len „Družstvo“). Poukázal na to, že bol členom Družstva, ktoré od svojich členov zhromažďovalo peňažné prostriedky a zabezpečovalo ich zhodnocovanie v zmysle zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 566/2001 Z.z.“). Družstvo pri tom využívalo služby obchodníka s cennými papiermi - spoločnosti Capital Invest, o.c.p. (ďalej len „OCP“). NBS mala podľa zákona č. 566/2001 Z.z. a zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 747/2004 Z.z.“) vykonávať dohľad nad Družstvom a OCP, jej postup ale nebol riadny. NBS nekonala v súlade so zákonom č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska (ďalej len „zákon č. 566/1992 Zb.“) a napriek tomu, že vedela o nedostatkoch v ich činnosti, neprijala včas účinné opatrenia na ich odstránenie a na hroziacu škodu neupozornila ani Družstvo ani jeho členov. Pokiaľ by riadne vykonávala bankový dohľad, boli by finančné prostriedky žalobcu nielen chránené, ale aj zhodnotené. V dôsledku zanedbania náležitého bankového dohľadu vznikla žalobcovi škoda, za ktorú podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) zodpovedá štát.

Žalovaná popierala opodstatnenosť žaloby. Namietala, že nezanedbala bankový dohľad a žalobca sa svojich práv mal domáhať v konkurznom konaní vyhlásenom na Družstvo uznesením Okresného súdu Bratislava I z 11. apríla 2001 sp. zn. 3 K 95/2010. Žalobca ako investor musel vedieť, že s investíciou peňažných prostriedkov do činnosti Družstva je spojené riziko a orgány dohľadu mohli vykonávať dohľad len v zákonom vymedzenom a limitovanom rozsahu. NBS bola až s účinnosťou od 1. júna 2010 oprávnená dohliadať aj na to, či sa dodržiava schválený prospekt investície. Družstvo samo dlho nesignalizovalo žiadne obavy z činnosti OCP; až 15. apríla 2010 požiadalo o preskúmanie postupu OCP a o vykonanie dohľadu na mieste. NBS najskôr rozhodnutím o predbežnom opatrení uložila OCP povinnosť zdržať sa bez súhlasu NBS nakladania s majetkom klientov a neskôr rozhodnutím z 21. decembra 2010 odobrala OCP povolenie na poskytovanie investičných služieb (§ 156 ods. 2 písm. a/ zákona č. 566/2001). Napokon rozhodnutím z 30. mája 2011 zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt. Z týchto dôvodov žiadala žalobu zamietnuť ako nedôvodnú.

Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo 6. novembra 2013 č.k. 25 C 194/2011-173 zamietol žalobu a tiež návrh žalobcu na prerušenie konania a na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Vychádzal z toho, že žalobca bol členom Družstva a v zmysle dohody o úprave niektorých práv a povinností uzavretej s Družstvom mu vznikol nárok na vyplatenie vyrovnávacieho podielu, ktorý mu však dosiaľ vyplatený nebol a nebola mu poskytnutá ani náhrada zaň. Podľa názoru súdu žalobca neopodstatnene namietala, že štát nedohliadol nad činnosťou Družstva postupom zodpovedajúcim zákonom č. 566/2001 Z.z. a č. 747/2004 Z.z. Otázku, či žalobcovi vznikla škoda, za ktorú zodpovedá štát, riešil súd prvého stupňa podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. Uviedol, že žalobca bol v konaní povinný preukázať všetky tri podmienky vzniku zodpovednosti podľa tohto zákona (existenciu škody, nesprávneho úradného postupu a príčinnej súvislosti medzi škodou a nesprávnym úradným postupom), ktoré musia byť splnené kumulatívne, žalobca ale nepreukázal, že NBS zanedbala bankový dohľad vytykaným spôsobom. Vzhľadom na to, že žalobca nepreukázal ani jednu z troch podmienok vzniku zodpovednosti za škodu (nesprávny úradný postup NBS, vznik škody na strane žalobcu a príčinnú súvislosť medzi uvedenými dvoma podmienkami), súd prvého stupňa sa už nezaoberal tým, či žalobcovi vznikla škoda v ním vyčíslenej výške. Pri zamietnutí žaloby vzal na zreteľ tiež to, že žalobca sa domáhal uspokojenia svojej pohľadávky v konkurznom konaní, ktoré je vedené na Okresnom súde Bratislava I voči úpadcovi - Družstvu. V incidenčnom konaní, ktoré ešte nebolo ukončené, môže byť jeho pohľadávka uznaná. Žaloba o náhradu škody je preto podaná predčasne. Navyše, žalobca si nárok na náhradu škody môže uplatniť v zmysle § 243a ods. 4 Obchodného zákonníka. Svoj vplyv na riadenie a hospodárenie Družstva mal žalobca vykonávať prostredníctvom členskej schôdze, žalobca ale počas svojho členstva v Družstve takto svoje oprávnenia nerealizoval. Na odôvodnenie zamietnutia návrhu na prerušenie konania uviedol, že rozhodnutie Súdného dvora Európskej únie o žalobcom nastolených otázkach nie je v danom prípade nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci samej; navyše, prvostupňový súd nie je súdom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva. O náhrade trov konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti výroku uvedeného rozsudku, ktorým bola žaloba zamietnutá, podal žalobca odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd buď napadnutý výrok rozsudku zmenil (tak, že žalobe vyhovie) alebo zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žiadala napadnutý výrok rozsudku potvrdiť. Súd prvého stupňa podľa jej názoru vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, v potrebnej miere zistil rozhodujúce skutkové okolnosti a svoje skutkové zistenia vecne správne posúdil.

Okresný súd Bratislava I uznesením z 3. januára 2014 č.k. 25 C 194/2011-195 uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 eur. Aj toto uznesenie napadol žalobca odvolaním.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 21. januára 2015 sp. zn. 4 Co 70/20104, 4 Co 80/2014 rozsudok

súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.); zároveň potvrdil prvostupňové uznesenie ukladajúce žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie. V odôvodnení konštatoval, že rozhodnutie súdu prvého stupňa spočíva na vecne správnych skutkových a právnych záveroch. Po opísaní podstaty obsahu žaloby, vyjadrení žalovanej, priebehu a výsledkov konania na súde prvého stupňa uviedol obsah odvolania a vyjadrenia žalovanej k odvolaniu. Konštatoval, že hmotnoprávnym základom pre uplatnenie žalobcovho práva na náhradu škody je zákon č. 514/2003 Z.z. Predpokladmi zodpovednosti štátu podľa tohto zákona sú: a/ nesprávny úradný postup, b/ vznik škody, c/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že v konaní nebolo preukázané, že by NBS nesprávne úradne postupovala spôsobom, ktorý jej vytýkal žalobca. Až od 1. júna 2010 mohla dohliadať, či Družstvo dodržiava schválený prospekt investície. Žalobca si musel byť vedomý, že s jeho investíciou je spojené riziko, pokiaľ ale napriek tomu investoval, nemôže byť jeho finančná ujma pričítaná na ťarchu žalovanej. Všetky žalobcom namietané okolnosti o údajnom nesprávnom úradnom postupe NBS sa týkali takých nesprávností, ku ktorým malo dôjsť v procese rozhodovania NBS; nesprávnosti tejto povahy ale nemožno považovať za dôvod, ktorý zakladá zodpovednosť štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Aj podľa názoru odvolacieho súdu nebol teda v konaní preukázaný nesprávny úradný postup NBS pri vykonávaní bankového dohľadu. Správny je tiež právny záver súdu prvého stupňa, že nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi konaním NBS a škodou žalobcu. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalovanej, že žalobcovi dosiaľ nevznikla žiadna škoda, v dôsledku čoho chýba aj tento predpoklad zodpovednosti štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. V súvislosti s tým poukázal na vyhlásenie konkurzu na majetok Družstva a konštatoval, že žalobcovi by škoda mohla vzniknúť až v prípade, že jeho pohľadávka nebude uspokojená v rámci konkurzu Družstva. K námietke žalobcu, že listinné dôkazy neboli súdom prvého stupňa riadne vykonané spôsobom upraveným v § 129 ods. 1 O.s.p., odvolací súd poukázal na to, že v okolnostiach prejednávanej veci obe procesné strany poznajú obsah listinných dôkazov, preto táto odvolacia námietka žalobcu neobstojí. Pokiaľ odvolateľ napadol aj uznesenie súdu prvého stupňa o poplatkovej povinnosti odvolací súd aj toto potvrdil ako vecne správne (§ 219 O.s.p.). Uviedol, že podanie žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa s účinnosťou od 1. októbra 2012 spoplatňuje súdnym poplatkom vo výške 20 eur; v rovnakej výške sa v konaní o takejto žalobe vyberá aj súdny poplatok za odvolanie vo veci samej (§ 6 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov). Podaním odvolania vznikla žalobcovi poplatková povinnosť a súd prvého stupňa mu podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, prílohy tohto zákona, správne vyrubil poplatok 20 eur. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s tým, že mu súdmi bola odňatá možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f/ O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v zmysle Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 1. januára 2015 ide o ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.; v ďalšom sa pod „O.s.p.“ rozumie Občiansky súdny poriadok v platnom znení)] v spojení s § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. Podľa jeho názoru súdy rozhodli vecne nesprávne, svojvoľne, arbitrárne a ich rozhodnutia nie sú dostatočne presvedčivé a preskúmateľné, čo zakladá inú vadu konania (R 111/1998) v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Postupovali formalisticky tak, že zohľadnili iba judikatúru, ktorú považovali za vhodnú, ale inú - rovnako dôležitú judikatúru nespomenuli. Rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na nesprávnych skutkových zisteniach a nevychádza z objektívneho a komplexného posúdenia rozhodujúcich skutočností. Prvostupňový aj odvolací súd dospeli k nesprávnemu právnemu záveru, že NBS neporušila ustanovenia zákonov č. 566/2001 Z.z. a č. 747/2004 Z.z., resp. že riadne vykonávala bankový dohľad. Zopakujúc dôvody, uplatňované už skôr, žalobca vyslovil presvedčenie, že finančná ujma, ktorá mu vznikla, je výsledkom zanedbania povinností orgánu bankového dohľadu a podľa zákona č. 514/2003 Z.z. nesie zodpovednosť za ňu štát. Žalobca v konaní dostatočne preukázal splnenie všetkých predpokladov zodpovednosti štátu v zmysle uvedeného zákona, preto jeho žalobe malo byť vyhovené. Doterajší priebeh súbežného konkurzného konania nasvedčuje tomu, že pohľadávka žalobcu nebude môcť byť uspokojená. V súvislosti s tým tiež zopakoval, že samo prebiehajúce konkurzné konanie nevylučuje, aby sa veriteľ samostatnou žalobou domáhal náhrady škody voči štátu v inom súdnom konaní. Navyše, podmienkou vzniku zodpovednosti štátu za škodu v zmysle zákona č.

514/2003 Z.z. nie je bezúspešné uplatnenie pohľadávky veriteľa v konkurznom konaní. Potvrdzujúci výrok o poplatkovej povinnosti označil za priečiaci sa zákonu. Súdy mu vyrubili súdny poplatok, ktorý mu nemal byť vyrubený a tým mu odňali možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Žiadal preto napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie súdu prvého stupňa.

Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu označila dovolacie námietky žalobcu za nedôvodné, rozhodnutia súdov za vecne správne a navrhla dovolanie „zamietnuť“ alebo „odmietnuť“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolania smerujú proti rozhodnutiam, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

K dovolaniu žalobcu proti rozsudku Krajského súdu z 21. januára 2015 sp. zn. 4 Co 70/2015, 4 Co 80/2015 vo veci samej:

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Žalobca dovolaním napadol rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z uvedených rozsudkov. Z tohto dôvodu je zrejmé, že dovolanie nie je v zmysle § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Vzhľadom na námietky dovolateľa a tiež s prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., dovolací súd kládol dôraz na skúmanie tej vady, ktorej existenciu dovolateľ v dovolaní namietal (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závažný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich

ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Dovolateľ namietal, že k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, a to z dôvodu, že nevychádza z objektívneho a komplexného posúdenia rozhodujúcich skutočností a je založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, ktoré vychádzajú z vykonaného dokazovania prvostupňového súdu, ktoré je neúplné. Dovolateľ v súvislosti s tvrdením tejto procesnej vady konania namieta porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303- A, s.12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa aj Ústavný súd Slovenskej republiky opakovane vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie (por. napr. nález III. ÚS 119/03-30). Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Odôvodnenie rozsudku musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 211 O.s.p.). Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozsudok odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., je nepreskúmateľný.

V preskúmvanej veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nesplnení zákonných podmienok pre priznanie žalobcom uplatneného nároku primerane vysvetlil. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu.

K tejto námietke dovolateľa treba dodať, že táto sa týka skôr hodnotenia dôkazov súdmi, ako nedostatkov ich odôvodnenia. Dovolací súd poukazuje na to, že nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 241 ods. 1 písm. a/ až c/ O.s.p. Pre tento záver svedčí i ustanovenie § 243a ods. 2, veta druhá O.s.p., ktoré upravuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie. Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmvava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto oprávnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.). Keď najvyšší súd nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil.

Pokiaľ žalobca v dovolaní namieta nesprávnosť postupu súdov v súvislosti s nevykonaním ním navrhnutého dokazovania, treba uviesť, že dokazovanie je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (por. § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok (len) neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (por. R 37/1993). Zo samej skutočnosti, že súd v priebehu konania nevykonával všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nemožno preto vyvodiť, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (por. R 125/1999).

Na vady konania, ktoré sú uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p., je dovolací súd povinný prihliadať bez ohľadu na to, či v dovolaní boli alebo neboli uplatnené (por. § 242 ods. 1 O.s.p.).

Pre prípad, že dovolateľ za procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. považuje tiež to, že napadnutý rozsudok (podľa neho) spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že ani nesprávne právne posúdenie veci nezakladá prípustnosť dovolania (por. tiež R 54/2012). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 21. januára 2015 sp. zn. 4 Co 70/2015, 4 Co 80/2015 vo veci samej podľa Občianskeho súdneho poriadku procesne neprípustné, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok žalobcu podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v tejto časti odmietol.

Druhým výrokom rozsudku odvolacieho súdu bolo potvrdené uznesenie Okresného súdu Bratislava I č.k. 25 C 194/2011 ukladajúce žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie. Tento výrok, i keď je obsiahnutý vo výrokovej časti rozsudku, má povahu uznesenia (por. § 223 O.s.p.). Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolanie žalobcu nesmeruje proti uzneseniu, ktoré je uvedené v týchto ustanoveniach; prípustnosť dovolania preto z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva.

Vzhľadom na vyššie uvedené by prípustnosť dovolania žalobcu zakladalo, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods.1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Žalobca tvrdí, že mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Judikatúra najvyššieho súdu dospela k záveru, že o odňatie možnosti pred súdom konať ide tiež vtedy, ak súd zastaví konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, i keď pre taký postup neboli dané procesné predpoklady (por. R 50/1997). O tento prípad ale v preskúmvanej veci nejde - v danom prípade nebolo konanie zastavené. Napadnutým uznesením bolo potvrdené uznesenie o vyrubení súdneho poplatku. Samotným vyrubením súdneho poplatku sa však účastníkovi neodníma žiadne procesné oprávnenie a nedochádza k odňatiu jeho možnosti pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Pokiaľ žalobca tvrdí, že so zreteľom na ním opisované okolnosti mu bol vyrubený súdny poplatok v situácii, v ktorej mu nemal byť vyrubený, z rozhodujúceho - obsahového - hľadiska namieta, že napadnuté rozhodnutia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (por. § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (por. tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Vzhľadom na to, že v konaní sa nepotvrdila existencia procesnej vady konania tvrdenej dovolateľom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 ods.1 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol ako procesne neprípustné dovolanie žalobcu aj v tejto časti.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešnej žalovanej nepriznal dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na jej priznanie (§ 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.